

Novi dio radilišta na iskopanju sjevernog dvorišta fortifikacije Lopar

Financijska potpora

Svi dosad pronađeni artefakti (ostaci posuda, oružja, aplikacije) poslani su na restauriranje u Konzervatorski zavod u Zagreb. Radove je u prvom navratu (2011. godine) financirala Primorsko-goranska županija, drugu kampanju istraživanja prošle godine Ministarstvo kulture Vlade RH, a aktualne istraživačke radove, ove godine s 30 tisuća kuna, Grad Novi Vinodolski.

Rijedak i vrijedan nalaz

Najznačajniji nalaz uslijedio je posljednjeg dana, na kraju ovogodišnjeg dvotjednog istraživanja!

– Pronašli smo ognjište – ili peć?! – kamene konstrukcije i ovalnog izduženog tlorisnog oblika. Slijede konzultacije sa stručnom literaturom kako bismo odredili je li riječ o ognjištu ili peći, a obradom pokretnog materijala uvrštava li taj nalaz u kasnu antiku ili u rani srednji vijek?! Ovakav nalaz unutar kasnoantičke utvrde je rijedak, pa ga to čini još značajnijim i vrednijim! Zasad već možemo tvrditi da je ognjište, odnosno peć, bilo korišteno od strane bizantske vojne posade, ali moguće je i u kasnijem razdoblju od novonastaljenih Hrvata, rekao je voditelj istraživačkih radova, arheolog konzervator Andrej Janeš.

LOPAR/LOPSICA U NOVLJANSKOM PARKU ■ TREĆA FAZA ISTRAŽIVANJA KASNOANTIČKE UTVRDE

Topovska kugla, bodeži, amfore – niz se nastavlja!

Osim **željeznih dijelova oružja i oruda te keramike u čijem smo sklopu naišli i na uzorak čaše** iz dijela sjeverne Afrike, nailazimo i na aplikacije što su mogle imati svrhu ukrašavanja vojne opreme

NOVI VINODOLSKI ✦ Da Novljani nisu, sada već daleke 1936. godine, sami sebi (!?) srušili najstariji fortifikacijski objekt na jugoistočnom ulazu u grad, danas bi arheolozi imali više zidina iznad zemlje nego što ih sada imaju pod zemljom. Upravo je završena treća kampanja istraživačkih radova na kasnoantičkoj utvrdi Loparu (Lopsica), u novljanskom parku, a voditelj radova je konzervator arheolog Andrej Janeš iz Hrvatskog restauratorskog zavoda, Odjel za

kopnenu arheologiju:
 – Na sreću, tadašnji kraljevski konzervator te je iste, 1936. godine, odmah i zabranio daljnje rušenje zidina utvrde s koje su kamen bili namijenili tadašnji graditelji za nove vile i hotel (!?), pa je ipak nešto ostalo. Utvrda zvana Lopar, odnosno Lopsica – u koji naziv treba sumnjati iako je uvrjeden već odavno te se vezuje i uz istoimeno naselje južno od Senja – bila je izgrađena početkom prošlog tisućljeća kao rimska fortifi-

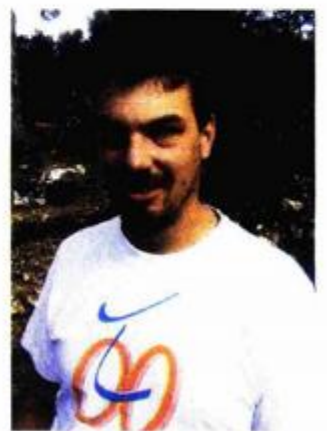
kacija, a prve nalaze iz tog razdoblja vezujemo uz 4. stoljeće nove ere. U 6. stoljeću služi već kao dio obrambenog sustava Bizanta. Kasnije prelazi u ruke Slavena, odnosno Hrvata. Iz tog ranijeg i prvotnog vremena, u 4. stoljeću, nailazimo na brončane artefakte, a kasnije i na ostatke amfora te od željeznih izradevina i na topovsku kuglu i dva bodeža, rekao je voditelj radova, arheolog Janeš.

– Novljanski Lopar bio je napadnut 1598. godine kada

su ga Mlečani bombardirali s mora, no još je bilo, kako se zna, ostalo zidova koji su upućivali da se radilo o peterokutnom gradu-utvrdi. Te su zidove još više oštetili graditelji novih zgrada u Novome, u spomenutom predratnom razdoblju, a sada smo iskapanjem otvorili sjeverni trokutasti dio koji je u tlocrtu utvrde prema svemu sudeći bio dvorište. Osim željeznih dijelova oružja i oruda te keramike u čijem smo sklopu naišli i na uzorak čaše iz dijela sjeverne Afrike, nailazimo i

na aplikacije što su mogle imati svrhu ukrašavanja vojne opreme. Keramike iz radionice u crikveničkom kraju – Add tures – nismo našli, jer tada kada je Lopar živio svoj vijek fortifikacijske utvrde radionica u crikveničkom kraju vjerojatno više nije proizvodila, ističe Andrej Janeš.

U aktualnoj trećoj kampanji istraživačkih radova (prva je bila 2011. godine) sudjelovali su i studenti s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu s Odsjeka za arheologiju.

Andrej Janeš